

Remissammanställning av förslaget om Slopad skattefrihet för förmån av hälso- och sjukvård

Sammanfattning

Den 24 november 2017 löpte remisstiden ut för de förslag som lämnas i Finansdepartementets promemoria om *Slopad skattefrihet för förmån av hälso- och sjukvård*. Totalt har 51 yttranden lämnats in till Finansdepartementet. Av dessa har 39 lämnats av aktörer som har bjudits in av regeringen att lämna synpunkter, medan 12 yttranden lämnats in av andra aktörer på eget initiativ. Genomgången visar att:

- Sju av tio instanser som tar ställning till förslaget om slopad skattefrihet för förmån av hälso- och sjukvård avstyrker eller är negativa till förslaget. Bland dessa återfinns Sveriges Byggindustrier, Vårdföretagarna, Saco, TCO, FTF, FAR, Företagarna, Småföretagarnas riksförbund, Svenskt Näringsliv.
- Förslaget får skarp kritik av skattetekniska skäl. En beskattning av sjukvårdsförsäkringar står inte i överensstämmelse med grundläggande skatterättsliga principer. Hälso- och sjukvård som betalas av arbetsgivaren fyller en viktig roll som arbetsmiljö- och hälsofrämjande åtgärd.
- Förslaget kritiseras på grund av de negativa effekter som förslaget får för de många låg- och medelinkomsttagare som omfattas av försäkringen. Många företag tecknar sjukvårdsförsäkring för samtliga sina anställda. När insatser avseende hälso- och sjukvård ska beskattas finns det en risk för att anställda avstår från dessa insatser med sämre hälsa och ökad sjukfrånvaro som följd. Det gäller inte minst för dem med låga inkomster med små ekonomiska marginaler och högre risk för sjukfrånvaro.
- Den föreslagna lagstiftningen riskerar att ge upphov till gränsdragningsproblem mellan sjukvårdsförsäkring, företagshälsovård, förebyggande insatser och rehabilitering då det inte är uppenbart vad som avses med hälso- och sjukvård som inte är offentligt finansierad. Det drabbar i förlängningen enskilda som riskerar att bli beskattade för hälsofrämjande insatser i efterhand.
- De offentligfinansiella effekterna av förslagen är mycket oklara. Intäkterna till statskassan riskerar blir betydligt lägre än beräknat, bland annat på grund av att många kommer att avstå från sjukvårdsförsäkring om förmånsbeskattningen blir verklighet.

I bilaga 1 redovisas inom vilka branscher sjukvårdsförsäkringen är vanligast och vilka lönenivåer de försäkrade har. Redovisningen bygger på faktiska data om dem som har försäkringen. I bilaga 2 redovisas metoden för att fastställa ställningstagandet i yttrandena samt en sammanställning av ställningstagandet hos samtliga remissinstanser som har svarat på remissen.

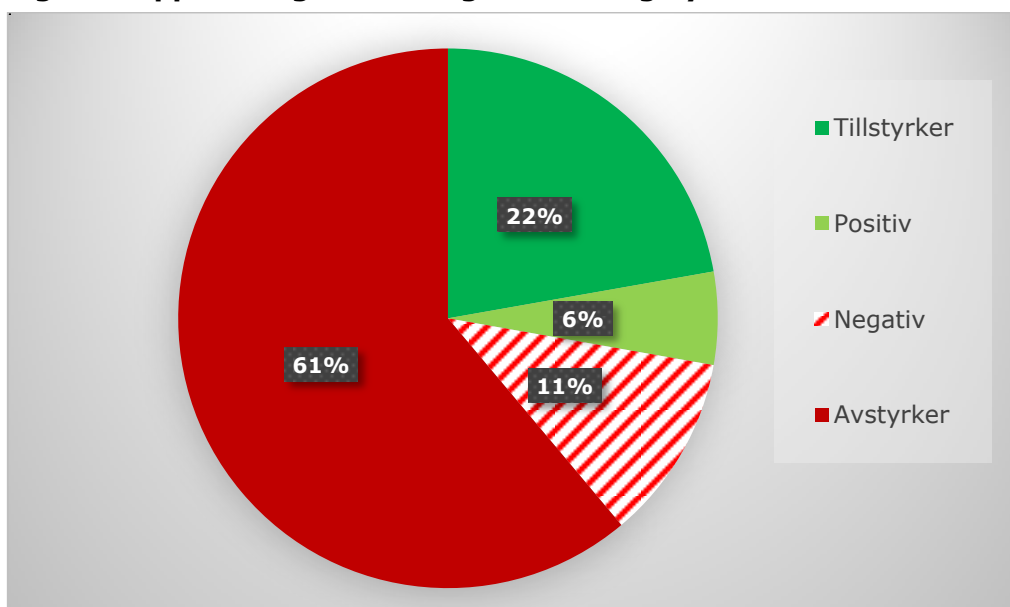
Regeringens förslag

I promemorian *Slopas skattefrihet för förmån av hälso- och sjukvård* föreslår Finansdepartementet bland annat att skattefriheten slopas för förmån av hälso- och sjukvård i Sverige som inte är offentligt finansierad. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2018.

Remissinstanser som avstyrker förslagen

22 instanser avstyrker regeringens förslag. Bland dem arbetsgivarorganisationer som Svenskt Näringsliv, Sveriges Byggindustrier, Almega och Vårdföretagarna, fackliga organisationer som Saco, TCO och FTF, branschorganisationer som FAR, Företagarna, Småföretagarnas riksförbund och Trä- och möbelföretagen.

Figur 1. Uppfattning om förslaget – samtliga yttranden

Anm. Diagrammet är rensat för de remissinstanser som inte har angivit någon åsikt i frågan.

De främsta skälen till att förslagen avstyrks är:

Skattetekniska invändningar

- En beskattning av sjukvårdsförsäkringar står inte i överensstämmelse med grundläggande skatterättsliga principer. Hälso- och sjukvård som betalas av arbetsgivaren fyller en viktig roll som arbetsmiljö- och hälsofrämjande åtgärd. Det bidrar till att öka hälsan och minska omfattningen av och tiden i sjukfrånvaron och därmed den negativa påverkan på verksamheten som annars uppstår när anställda är borta från arbetet.
- För att uppnå en ökad likformighet i beskattningen i förhållande till andra arbetsmiljö- och hälsotjänster bör sjukvårdsförsäkringen behandlas på samma sätt som andra sådana tjänster. Av det följer att ingen

förmånsbeskattning utgår och att avdragsrätt för arbetsgivarens kostnad införs.

”Regeringens utgångspunkt är inte korrekt. Hälso- och sjukvård som finansieras av arbetsgivaren kan inte jämföras med andra löneförmåner som exempelvis tjänstebil, fria måltider eller fri bostad.” (FAR)

- En förmån ska beskattas till den del den innebär en inbesparing i den anställdes privata levnadskostnader. Eftersom alla som arbetar och bor i Sverige har tillgång till den offentliga vården kan en privat sjukförsäkring inte anses utgöra en inbesparing utöver eventuell patientavgift.

Företagens behov av sjukvårdsförsäkringar

- Sjukvårdsförsäkringar är avgörande för många mindre företag i att klara arbetsgivaransvaret och arbetet med arbetsmiljö- och hälsofrämjande åtgärder.
- Förslaget utgår från att alla lösningar kan stöpas i samma form och bortser från företagens behov av skräddarsydda lösningar för sina anställda. Företagshälsovård passar inte för alla företag.
- Små företag är särskilt känsliga för sjukfrånvaro då det riskerar hela verksamheten.

”Om en snickare med två anställda t.ex. drabbas av en knäskada och tvingas vänta på operation i det offentliga i sex månader kan det betyda slutet för företaget och konkurs. I ljuset av detta tecknar många småföretagare sjukvårdsförsäkringar på sig själva och sina anställda. Inte för bekvämlighet skull utan för företagets överlevnad.” (Företagarförbundet)

Förslaget i relation till regeringens mål om minskad sjukfrånvaro

- Förmånsbeskattning av hälso- och sjukvård motverkar regeringens mål att minska sjukfrånvaron. När insatser avseende hälso- och sjukvård ska beskattas finns det en risk för att anställda avstår från dessa insatser med sämre hälsa och ökad sjukfrånvaro som följd.
- I promemorian saknas beaktande av att regeringen i budgetpropositionen för 2018 föreslår ett införande av obligatoriska rehabiliteringsplaner när sjukskrivning är längre än 30 dagar. Det framstår som märkligt att regeringen samtidigt med lagförslag om obligatoriska rehabiliteringsplaner, remitterar förslag som innebär att medarbetaren ska förmånsbeskattas för privat hälso- och sjukvård arbetsgivaren köper för att kunna genomföra rehabiliteringsplan i tid.

”Sjukvårdsförsäkringar är avgörande för många företag i att klara arbetsgivaransvaret och arbetet med arbetsmiljö- och hälsofrämjande åtgärder. (...) Nu presenterar regeringen ett förslag som slår undan benen för mindre arbetsgivare att ta detta ansvar.” (Företagarna)

Tillämpningsproblem

Förslaget kommer att leda till betydande tillämpningsproblem i flera avseenden.

- Det är inte uppenbart vad som avses med hälso- och sjukvård som inte är offentligt finansierad. Det finns inte någon enhetlig definition av vad som avses med företagshälsovård. Hittills har skattekonsekvenserna av att hänföra en åtgärd till t.ex. rehabilitering eller privat sjukvård varit begränsade till arbetsgivarens avdragsrätt.

"Enskilda kommer att vidkännas kännbara konsekvenser om Skatteverket gör en annan bedömning än arbetsgivaren och arbetstagaren. Detta kommer i stor utsträckning att drabba personer som på grund av hälsoproblem har låga inkomster och som därigenom har begränsade möjligheter att betala en tillkommande skatt." (FAR)

"Inspektionen för socialförsäkringen vill också peka på att det finns en gränsdragningsproblematik mellan åtgärder som är förebyggande, behandlande eller rehabiliterande, och som aktualiseras när tjänsterna behandlas olika ur skattehänseende." (Inspektionen för socialförsäkringen)

- Promemorian tar inte i beaktning att uppgifter om en patients sjukdom eller behandling i hälso- och sjukvården skyddas av sekretess och som regel bara får lämnas ut till andra än de som vårdar patienten om patienten har lämnat sitt medgivande. Det skapar svårigheter att förmånsbeskatta sjukvårdsinsatser som en anställd får del av genom direkta avtal mellan dennes arbetsgivare och vårdgivare.
- Det är oklart varför det är så bråttom att införa nya bestämmelser vid halvårsskifte. Upphandling av försäkring sker en gång per år och arbetsgivare måste kunna göra en bedömning av vilka tjänster som finns att tillgå och vad de kostar för att kunna göra ett val.

"... det är olämpligt att under löpande beskattningsår införa regler som innebär att en tidigare skattefri förmån blir skattepliktig." (Skatteverket)

Effekten för låg- och medelinkomsttagare som omfattas av försäkringen

- Många företag tecknar försäkringen för samtliga sina anställda. Förmånsbeskattningen drabbar därför alla anställda oavsett befattning och lönenivå.

"Det handlar heller inte om en försäkring för enbart höginkomsttagare eftersom många företag tecknar försäkringen för samtliga sina anställda. Förmånsbeskattningen drabbar därför alla anställda oavsett befattning och lönenivå. Förslaget slår därför hårdare mot anställda med lägre löner och mindre ekonomiska marginaler, vilket skulle kunna leda till att en del avstår från förmånen." (Saco)

De offentligfinansiella effekterna

- De offentligfinansiella effekterna av förslaget är högst oklara. De antaganden som görs i promemorian är behäftade med mycket stor osäkerhet. Det gäller antagandet om hur många som kommer att avstå från

försäkringen, antagandet om marginals katt, uppskattad effekt för offentligfinansiella utgifter för hälso- och sjukvård samt för utgifter för sjukpenning och arbetsgivarens kostnad för sjuklön.

”I konsekvensanalysen bedöms även att effekten av förslaget på utgifterna för sjukpenning är försumbar. Denna bedömning görs trots att det i promemorian anges att det finns mycket begränsad tillgång på oberoende studier om sambandet mellan privata sjukvårdsförsäkringar och sjukfrånvaro.” (Vårdförbundet)

”Det är inte ens givet att förmånsbeskattningen ger ett positivt netto för den offentligfinansiella sektorns finanser.” (Svensk Försäkring)

Remissinstanser som tillstyrker förslagen

Bland de myndigheter som tillstyrker förslaget återfinns bland andra Folkhälsomyndigheten, Myndigheten för vård- och omsorgsanalys och Ekonomistyrningsverket. Tillstyrkandena är mycket kortfattade och sker antingen helt utan motivering alternativt att de instämmer i promemorians bedömning att förslaget bidrar till en ökad likformighet i beskattningen. Ett par remissinstanser framhåller att förslaget ger en ökad likformighet vad gäller tillgång till vård.

LO, SKL och SPF Seniorerna tillstyrker förslagen med motiveringen att de bidrar till ökad likformighet i beskattningen.

Skatteverket tillstyrker förslagen, men anser att det är olämpligt att under löpande beskattningsår införa regler som innebär att en tidigare skattefri förmån blir skattepliktig. Till det kommer ett stort informationsbehov för arbetsgivare och Skatteverket. De föreslår därför att de nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2019.

Bilaga 1

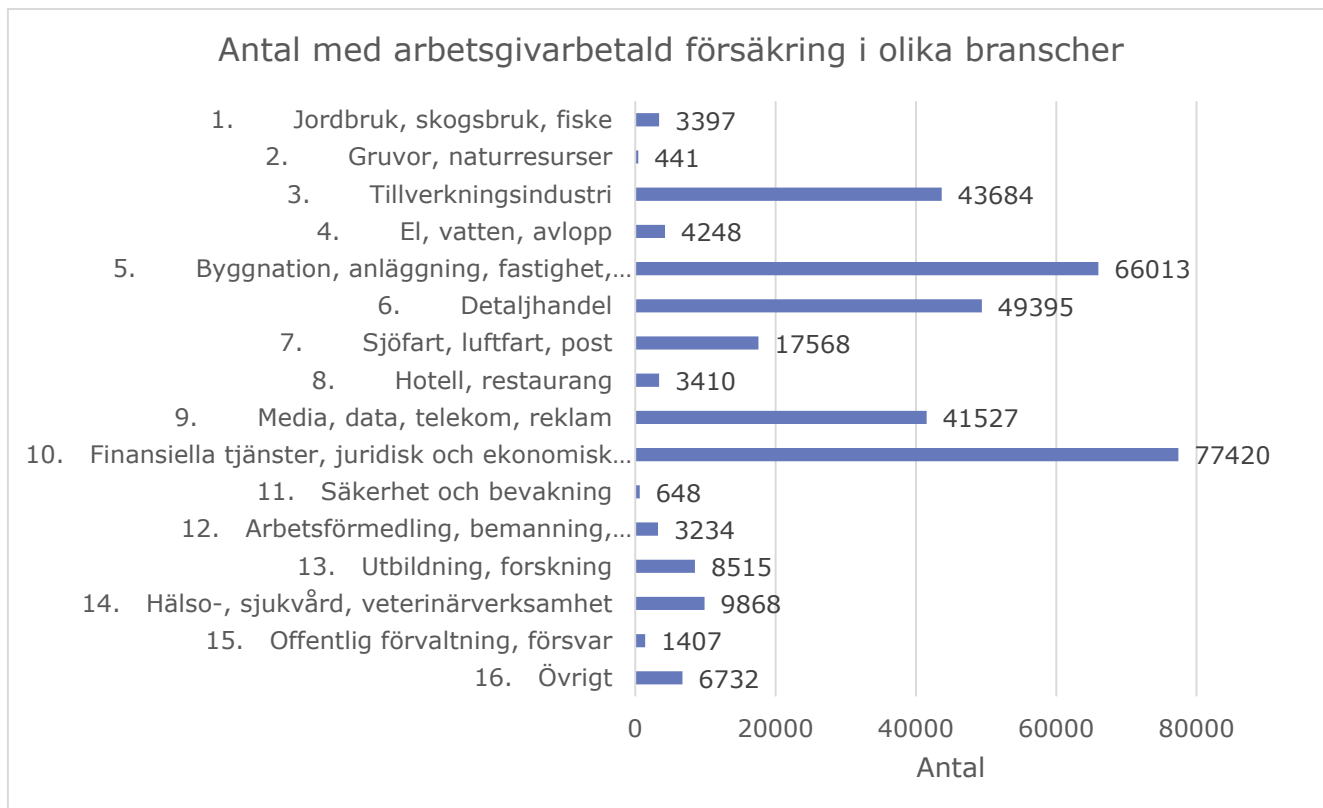
Vilka omfattas av arbetsgivarbetald sjukvårdsförsäkring?

Fördelning av försäkringstagare utifrån nedre och övre brytpunkt för statlig skatt 2015, arbetsgivarbetalda försäkringar

	Andel
Inkomst upp till 36 942 kr/månad	49,3 procent
Inkomst 36 942-52 433kr/månad	27,8 procent
Inkomst över 52 433 kr/månad	22,9 procent
Totalt	100 procent

Källa: Palme, M. (2017), Vem har privat sjukvårdsförsäkring i Sverige? En deskriptiv analys.

Antal med arbetsgivarbetald försäkring i olika branscher

Källa: Palme, M. (2017), Vem har privat sjukvårdsförsäkring i Sverige? En deskriptiv analys.

Bilaga 2

Metod

Samtliga yttranden, både från remissinstanser och från aktörer som inte varit remissinstanser, som inkommit till Finansdepartementets registrator till och med den 24 november 2017 har begärts ut, lästs och bedömts kvalitativt.

Yttrandenas ställningstagande till promemorians *förslag om slopad skattefrihet för förmån av hälso- och sjukvård* har kodats i fem kategorier, utifrån följande kriterier:

Tillstyrker förslaget: Remissinstansen uttrycker tydligt i sitt remissvar att de tillstyrker förslaget.

Positiv till förslaget: Remissinstansen uttrycker sig i huvudsak positivt till förslaget. Hit räknas även de som förvisso anger att de inte tar ställning, men likväl i huvudsak uttrycker sig positivt till förslaget.

Ingen åsikt till förslaget: Remissinstansen uttrycker inte ett tydligt ställningstagande för eller emot förslaget. Hit räknas även de som valt att inte lämna några synpunkter på förslaget.

Negativ till förslaget: Remissinstansen uttrycker sig i huvudsak negativt till förslaget. Hit räknas även de som förvisso anger att de inte tar ställning, men likväl i huvudsak uttrycker sig negativt till förslaget.

Avstyrker förslaget: Remissinstansen uttrycker tydligt i sitt remissvar att de avstyrker förslaget.

Remissinstanser

Remissinstans	Skattefriheten för förmån av hälso- och sjukvård som inte är offentligt finansierad slopas
Riksrevisionen	Ingen åsikt
Kammarrätten i Stockholm	Ingen åsikt
Förvaltningsrätten i Stockholm	Ingen åsikt
Förvaltningsrätten i Falun	Ingen åsikt
Försäkringskassan	
Inspektionen för socialförsäkringen	Negativ
Pensionsmyndigheten	Ingen åsikt
Finansinspektionen	Ingen åsikt
Folkhälsomyndigheten	Tillstyrker utredningens förslag
Myndigheten för vård- och omsorgsanalys	Tillstyrker utredningens förslag
Statens beredning för medicinsk och social utvärdering	Tillstyrker utredningens förslag

Ekonomistyrningsverket	Tillstyrker utredningens förslag
Skatteverket	Tillstyrker utredningens förslag
Konjunkturinstitutet	Positiv
Arbetsgivarverket	Ingen åsikt
Statskontoret	Ingen åsikt
Konkurrensverket	Ingen åsikt
Tillväxtverket	Ingen åsikt
Tillväxtanalys	Ingen åsikt
Arbetsförmedlingen	Ingen åsikt
IFAU	Ingen åsikt
Regelrådet	Positiv
Skåne läns landsting	
Uppsala läns landsting	
Värmlands läns landsting	Negativ
Västerbottens läns landsting	Ingen åsikt
Östergötlands läns landsting	
Famna	
Svenskt Näringsliv	Avstyrker utredningens förslag
Företagarförbundet Fria Företagare	Avstyrker utredningens förslag
Företagarna	Avstyrker utredningens förslag
Landsorganisationen i Sverige (LO)	Tillstyrker utredningens förslag
Näringslivets Regelnämnd	Avstyrker utredningens förslag
Näringslivets Skattedelegation	Avstyrker utredningens förslag
PRO	
Småföretagarnas Riksförbund	Avstyrker utredningens förslag
SPF Seniorerna	Tillstyrker utredningens förslag
Svenska Försäkringsföreningen	
Svenska Vård	Avstyrker utredningens förslag
Svensk Försäkring	Avstyrker utredningens förslag
Svensk sjukskötereföreningen	
Sveriges advokatsamfund	Ingen åsikt
Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco)	Avstyrker utredningens förslag
Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)	Tillstyrker utredningens förslag
Sveriges läkarförbund	
Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)	Avstyrker utredningens förslag
Vårdförbundet	Negativ
Vårdföretagarna	Avstyrker utredningens förslag
FAR	Avstyrker utredningens förslag
Benyfi	Avstyrker utredningens förslag
Trä- och Möbelföretagen	Avstyrker utredningens förslag

Stockholms Handelkammare	Avstyrker utredningens förslag
ActiWay	Avstyrker utredningens förslag
Sveriges Byggindustrier	Avstyrker utredningens förslag
Memira	Avstyrker utredningens förslag
FTF - facket för försäkring och finans	Avstyrker utredningens förslag
Trygg Hansa	Avstyrker utredningens förslag
Skattebetalarna	Avstyrker utredningens förslag
Almega	Avstyrker utredningens förslag
Svenska Naprapatförbundet	Negativ

Anm. Tom rad innebär att remissinstansen inte har inkommit med något remissvar.